

GAZETA WARSZAWSKA

W SOBOTE DNIEM 29. GRUDNIA ROKU 1792

Z Warszawy dnia 29. Grudnia.
 Dom Xiążęcia Imci Antoniego Swiatopelka Czwertyńskiego Kasztelana Przemyskiego, nowym szczęścia darem załączony został. Nayiasn: Imperatorowa Caley Rosyi, przez wzgląd na dawność Imienia Swiatopelków z Ruskich Xiążąt idących, zleciła Generalowi swemu JP. Kochowskiemu zapewnić o wielkiej protekcyi dla całego Domu Xiążąt Ichmciów, y aby iey Imieniem trzymał do Chrztu Syna młodszego z Chotomewskiej Kasztelanki Buskiej zrodzonego. Wszytko to w dniu 20. Grudnia JP. General Kochowski uiseli w przytomności licznege Zbioru Przyjaciół Xięstwa Ichmciów, oraz Dam dystrygowanych, JX. Nuncyusza, Biskupów, y Ministrów, tak naszych iako y Zagranicznych, niemniej w przytomności z różnych Woiewództw Obywatelów, oraz Woylka tak naszego, iako y Rosyjskiego, Generalów, Pułkowników, y różney Rangi Officerów na ten Festyn od Xcia Gospodarza zaproszonych. Sala, w której JX. Biskup Poznański Ceremonią Chrztu odprawił, iak naywspanialej była ozdobiona. JP. General

Kochowski sam trzymał maleńkiego Xcia, Imiona temuż dane: Konstantyn y Antoni. Po zakończonym Ceremoniale, y daney Benedykcyi Pałerskiej, wszyscy przytomni powinzowania oświadczyli Rodzicom z odebranych względów od tey Wielkiej Monarchini. Otworzyły się Pokoje Kompanii, rozpoczęte były różne gry; nastąpiła potem przed godziną 11. wyborna wieczerza, stół ozdobnie był zastawiony. Xże Gospodarz spełnił pierwszy Kielich zdrowia N. Imperatorowej, a gdy obeszła kolej siedzących u stołu, J. Pan General Kochowski promowował zdrowie Nayiasniejszyego Pana. Po skończoney Kolacyi, kontynuowano zabawy w weselości dawno tu niewidzianej, w ciągu których uprzejmie ochotni Gospodarstwo, w widoku coraz otwartszego szerca, tyle w Goszczających miłego sprawili wrażenia, że aż w noc późną obchodzono dzień dobroczynności Nayiasn: Imperatorowej.

Z Rzymu d. 5. Grudnia. Dnia 3. tego Mieściąca, Ociec S. na Konsystorzu Tajnym z rana odprawionym, przełożył Kardynałom potrzebę

wyjęcia z Skarbu w Zamku S. Anioła złożonym, Summy 500,000. *Szkudów*, dla obmyślenia nieuchronnych nakładów na publiczną obronę potrzebnych. *Sixtus V.* Papież, w przeciągu krótkiego Panowania swego, zawarł w tym Starbie Summę 5. Millionów *Szkudów Rzymskich*, a *Bullę* swoją (dla której zachowania wszyscy Papieże, wszyscy Kardynali Przyśięgają się obowiązują) opisał przypadki, w których wolne jest tych pieniędzy użyć, z obowiązkiem na każdego Papieża powrócenia iaknayszybszego Summy wziętych, po oddaloney do tego naglącey potrzebie. Nadto tenże Papież, następcom swoim użycia najmniejszey z tego Skarbu Summy nie dozwolił, bez przyzwolenia trzech czwartych części Kardynałów przytomnych w Rzymie. Mimo te ostrzeżenia, ta Summa teraz niewynofni nad Million Siedmkróć Sto Tyfący *Szkudów*, ponieważ Summy z Skarbu tego nieraz dobyte, wrócone ielzce nie były. Jeden z przypadków od *Sixta V.* przewidzianych, jest niebezpieczeństwo wtargnienia Nieprzyjacielskiego do Państwa Kościelnego. Zatem na Konlystorzu d. 5. Grudnia odprawionym, wszyscy Kardynali iednomyślnie przyzwolili na wyjęcie wzmiankowanej Summy; pod wyraźnym iednak obowiązkiem odłożenia oney, kiedy niebezpieczeństwo minie.

Ociec S. w przenowie do Kardynałów użytykiwał na tych Obywatelów *Rzymskich*, którzy przez nieszczęsną boiażę, pokwapili się załepne pieniądze papiery na pieniądze rzeczywiste zamienić, y też pieniądze do obcych Kraioy przesłali, przez co na pieniądzech gotowych barzo tu schodzi; tak dalece, że Papiery dziś przeciw monecie Złotey 4. od Sta tracą. *Ociec S.* w terażniejszych okolicznościach naklonił się do przedsięwzięcia umy nieiakiey w nakładach; iakoż wszystkie prace około *Muzeum Watykańskiego*, które na 200. osób zaprzętały, są zawieszzone. Jest także Projekt zachęcenia tutejszych Mieszkańców do oddania Srebra swoich do Mennicy, ofiarując im nawet 3. od sta ceny Kapitałów wniesionych. Ta rzecz ielzce nie jest ogłofzona, lubo Kardynał *Zelada* Sekretarz Stanu, iuż przykładem swoim ochotę publiczną uprzedził, wszystkie swoje srebra do Mennicy oddawszy.

Z *Genui* mamy, iż Flota *Francuska* ztamtąd ruszyła, zostawiwszy trzy tylko Linio-we Okręty. Cała zaś *Ekadra* z transportowemi Okrętami, ielzce przy *Odnóże della Spezie* zostaje, czekając, iak powiadaią, na inną *Ekadnę* przybyć mającą z *Toulon*, na której 10.

tyfący *Woylka* znajdować się ma, zacyhmy na tych dwóch Flotach rachowano 25,000. *Woylka* zdanego do wysadzenia na brzeg. Przytyle tey *Ekadry* obroty są tajemnicą, ponieważ pogłoskom szerzącym się dać wiary nie dozwalałtan w tey porze burzliwy Morza, po którym żeglowały oney przytyle.

Tu w Rzymie żądanych iakichkolwiek party *Francuzow* niechcą, wyjąwszy *Duchownych Nieprzyśięgłych*, których na dwa Tyfące *Stany Kościelne* żywią. Niechcą *Demokratów*, bo spokojności publiczney ubliżają. Niechcą *Arystokratów*, aby *Francya* pod tym pozorem na Rząd tutejszy narzekala. Dla tego wymówiono się od przyjęcia *Vice-Hrabi de Narbonne*, uslugiwioie *Stolicy Apostolskiej* ofiarulącego, z napomknieniem nawet, aby pracę podróży sobie oszczędził.

Nabożeństwa publiczne przez cały *Adwent* z naywiększą gorliwością trwać mają. Wybrano nayprzedniejszych *Kaznodzieiów*, y zalecono im iaknaydokładniey Ludowi przelożyć, powinności *Chrześcianina* względem *Religii*, y powinności *Obywatela* względem *Władzy Rządowej* y *Oczyzny*. Wszystkie zaś podczas zapustów rozrywki, zwyczajne tak *Teatralne* iako y inne, na ten rok cale opuszczone będą.

Z *Wiednia* d. 5. *Grudnia*. Z wielkim tu czekamy teraz utęsknieniem, co za skutek sprawi u *Francuzów Angielska* y *Holenderska* *Medyacya*; nowy *Kongres* ma być zgromadzony dla pracowania na nim spólnie około przywrócenia spokojności w *Europie*. Dwor tutejszy nigdy nie zostawał w lepszym porozumieniu się z *Dworem Pruskim*, iak zostaje teraz, y *Alians* zobopolny nie jest skutkiem *Interessu* iedney tylko strony.

Podług *Raportów z Włoch*, więkfsze *Miasta Włoskie* zaczynaia teraz przewidywać także niebezpieczeństwo iakim są zagrożone, *Wenecya*, *Neapól*, *Sardynia*, Dwor *Papiecki*, przy niemającym podobieństwie, iakie się teraz pokazuje, że *Prowincya* po *Prowincyi*, *Królestwo* po *Królestwie*, może być przez zdradliwą namowę y gwałtowną potęgę *Francuzów* obalone y podbite, za poradą *Cesarza* *Jmci* postanowiły

naradzać się, iak Potęga ich Morška y Ładowa na przyślą Wioinę ma być do służnego stopnia podniešona y ku Dobru Publicznemu, na powszechną Obronę przeciwko mieszaiącym y Buntuiącym całą *Europeę Francuzom* obroconą?

Z Londynu d. 4. Grudnia. Rzecz jest pewna, że jeżeli *Francya* względem otwarcia wolney żeglugi na *Skaldzie* nieda Deklaracyi dogodney; tedy niezwłocznie zaraz 12. Okrętów Linio-wych zostanie uzbrojonych, które z 10. Fregatami już wziętymi w *Kommis*, ziednoczyć się mają. Potym zaś liczniejsza ieszczé Flota druga będzie uzbrojona, y Rząd zawiera iuż Kontrakty na przystawienie Rekwizytów dla Floty nieuchronych.

W Sobotę *Admirał King* z *Portsmouth* ruszył na Morze z dwiema Fregatami y zapieczętowanemi Instru-kyami, które dopiero na pewney odległości ma opieczętować.

Z Frankfurtu d. 8. Grudnia. *Pruški* Generał *Xiaże de Hohenlohe*, na dniu 5. opanował Miaoło *Königstein*. Do Twierdzy zaś tameczney, w której 400. *Francuzow* jest Garnizonu, dnia 6. zaczęto bombardować. Na dniu 6. po południu przyciągnęło do okolicy Zamku *Königstein* 6,000. Woyska *Hasko Darmstadzkiego*.

Twierdza *Königstein* po Kanonadzie y bombardowaniu, które ciągnęło się przez całą zeszłą noc, y dziś rano ieszczé nieprzeštało, skombinowanemu Woysku *Pruškiemu* y *Haskiemu* poddała się; chociaż niektórzy wątpiac ieszczé o sprawdzeniu się wiadomości tey, czekaią potwierdzenia.

Z Herve dnia 4. Grudnia. Wczora około godziny 7. Forpoczty Armii *Francuskiej* stały ieszczé z 17. har-matami przy *Kartuzi Leodyjskiej*.

Tymczasem oddzielne Korpus wyno-fzające blisko 1,000. *Zołnierzy Francu-ških* z 10. harmatami przyciągnęło iuż do *Mortier* o dobrą milę ztąd, gdzie Kwaterą stanęło y nocowało. *Generał Dumourier* z Armią swoią dopiero w piątek tu jest spodziewany. W *Leodyum* kazał on obwieścić przy od-głosie bębna, że gdy *Belgowie* y *Leodyjczycy* znowu teraz do swey dzie-dziny nazad zostali wprowadzeni, filnie napomina ich, ażeby spokoyności wnę-trzney przestrzegali y opuszczali *Francuską* Armią, z którą on teraz przeciw-ko swoimi Nieprzyjaciom ruszać daley postanowił. Tuteyszych Mie-szkańców z dobrej ręki zapewniono, ażeby się niczego nielekali. Poczym *Prezydent Dufaure*, który iuż w ucieczkę był się puścił, nazad znowu zwrocony został.

Główna Kwatera *Austryacka*, przed kilką dniami ztąd do *Henri-Chapelle* przeniesiona, dziś rano ztam-tąd ruszyła daley, y Konie iuż do ciągnienia har-mat w bliskości nazwey będących stały zaprzężone. Lecz przy-szedł *Kontraordynans*, y tak Woyska *Cesarskie* tymczasem zatrzymały się ieszczé w tuteyszych okolicach. Artyle-rya po więkšzey części w *Henri-Chapelle* dotąd nayduie się.

Z Akwisgranu dnia 6. Grudnia. Właśnie teraz odbieramy tę wiadomość, że wczora filne dwie Kolumny *Francuskiej* Kawaleryi aż o pół mili zbli-żały się do *Herve*, poczym *Huzarowie* y *Strzelcy Austryaccy* ruszywszy z *Mia-šta*, w bliskości iego stanęli w szyku do Bitwy. W *Herve* iednak rozumia-no, że *Austryacy* w nocy wstecz się cofną, y że *Francuzi* dziś tam wma-szeruią. Przy odejściu tych Rapor-tów, Kwatera Główna Armii *Austrya-ckiej* z *Henri-Chapelle* daley iuż ru-szyła.

Z *Bruxelli* dnia 3. *Grudnia*. Obywateli Miasta *Lowanium* zatrzymali y Potwierdzili dawniejsze Ofoby Magistratowe na swych Urzędach, a Lud zebrałszy się do Galeryi Akademickiej, uroczyście deklarował, że nieodstępnie stawa przy dawnych swoich Prawach y Statutach Xięstwa *Brabantkiego*, tudzież przy Religii *Katolickiej Rzymskiej*; y że tenże lud za prawych swoich Reprezentantów iedynie tylko uznaie *Trzy Stany Brabantkie*, swoy Magistrat w *Lowanium* &c.

Z *Brandeburskiego* dnia 8. *Grudnia*. Wiadomość o odebraniu nazad z rąk Naiezdników *Francuzów* Miasta *Frankfurtu* nad *Menem*, iak wiele ukontentowania tu sprawiła, tak nas znowu troskliwością żywą nabawiła, z miary tej, że Król Jmć przy niebezpieczeństwie każdym przytomny będąc wzędzie, naraża Oboję swą Nayaśniejszą. Spodziewamy się wszakże rychłego teraz powrotu Króla Jmci. Dziś do *Berlina* miał przybyć rozkaz urzędzenia ieszcze 6. Reymentów nowych na tryb Woieny, to iest Reymentów *Kalksztein* y *Jungbornstadt* w *Magdeburgu*, Reymentów *de Raumer* w *Brandeburgu*, y *de Knobelsdorf*; y naostatku Reymentu *Kiryfsyerów* y *Karabinierów*. Reyment *Huzarów de Goltz*, przez połowę złączy się z rzeczonym

Korpusem, przez drugą zaś połowę przyłączy się do *Saskiego* Woyska, które ku *Erfurtowi* ciągnie.

Rzeczony Korpus *Pruskie* mające być do *Westfalii* przeznaczone, cożywo urząda się do rychłego *Marzcu*.

Garnizon *Berliński*, żadnym *Ordynansem* ieszcze nieporuszony, trzyma się w dawniejszej swoiey *Konfityncy*; y o nieiakim niby *Marzcu* do *Polskiej*, żadney niema wzmianki; o wżem rozumieją, że te wżyskie *Reymenta*, które kazano do *marzcu* przygotować, przeciwko *Francuzom* ią przeznaczone.

Król Jmć wydał rozkaz, ażeby *Emigranci Francuscy* przeieżdżający przez *Westfalskie* *Prowincye* iego, nie dłużej tam iak tylko 48. godzin zatrzymywali się.

Z *Paryża* dnia 3. *Grudnia*. *Rada Wykonawcza* poszła wystarczającą *Silę Zbroyną* do Miasta *Charitrés*, dla przywrócenia tam *spokojności* przez chytre *podrożenie* *Zboża* naruszoney. *Generał* *Kommenderujący* tym *Korpusem* *Zbroynym*, iedynie tylko na *Rekwizycya* *Administratorów* użycie *mocy* *Zbroynego* *Korpusu* tego. *Władza Wykonawcza* ma *kazać* *aresztować* *Herztów* y *Podżegaczów* owych *Rozruchów* w *Raporcie* *Kommisarskim* *wytkniętych*.

Przy następnym *Nowym Roku*, przypada *Prenumerata* na *Gazetę Warszawską*. *Autor Korrespondenta Warszawskiego* podczas *Seymu Rewolucyinego* urodzonego, ogłosił niedawno, iż y od *Nowego Roku 1793*. nie ubliży dalszego znowu *pisania Kraiowych* y *Zagranicznych* *Wiadomości*, a to iakoby na *fundamencie* *wydanej* *Rezolucyi* od *Nayaśniejszej* *Konfederacyi* *Generalney*; nie cytując, ani słów *tey* *Rezolucyi*, ani *dnia*, w którym *wydana* *była* *taż* *Rezolucya*; tymczasem zaś *Kancellarya* *Nayaśniejszej* *Konfederacyi* *Generalney* *rekwirowana* od *Przełożonego* nad *Gazetą Warszawską* o *Kommunikowanie* y *wydanie* *też* *też* *Rezolucyi*, odpowiedziała: iż na *żadney* *Seslyi* *Konfederacyi* *Generalney*, *ten* *Korrespondenta* *Warszawskiego* *Interes* *nie* *był* *proponowany*, y na *żadney* *Seslyi* *nie* *był* *decydowany*. Z *tey* *przyczyny*, *Przełożony* nad *Gazetą* *Uprzywileiowaną* *Warszawską*, *podał* *Memoryał* do *Nayaśniejszej* *Konfederacyi* *Generalney*; który to *Memoryał*, *rozdaie* *się* *przy* *dzisiejszej* *Gazecie* *gratis*, a to dla *Wiadomości* y *Informacyi* *Publiczney*, oraz dla *ostrzeżenia* *Publiczności*, żeby się *czasem* na *tych* *Doniesieniach* *Korrespondenta* *Warszawskiego* *niezawiodła*, iak *iuż* na *podobnych* *Gazety* *Narodowej* y *Obcey* *Pismach* w *Prenumeracie* *swoiey* *niedawno* *zawiodła* *się*.

S U P L E M E N T

DO GAZETY WARSZAWSKIEJ

W SOBOTĘ DNIA 29. GRUDNIA R. 1792.

Z Grodna d. 23. Grudnia. Konfederacya Generalna Obojga Narodów, na Sessyi swoiey dnia 21. tego Miesiaca, wydała Rezolucyą, ażeby JP. Tomaszewski wyznaczony na Ministra do *Holandyi*, wyjeżdżał na przeznaczony sobie mieysce, któremu przyzwoity Fundusz opatrzywszy, stołowną do Obowiązków *Instrukcyę* wydała.

Na teyże Sessyi udecydowano Notę do JP. Büchlera Ministra *Rosyjskiego*, którą niżej położemy. Na skutek tey Noty, wydany *Uniwersał* do Obywateli, ażeby Furaż dla Woyska *Rosyjskiego* na Miesiąc *Januarius* y *Februarius* był dostarczony; nadal zaś ją nadzieie, że też Woyska *Rosyjskie*, przez Liwrantów Furaże za gotowe pieniądze same sobie będą dostarczały.

Dnia 22. tego Miesiaca, Konfederacya Generalna Wolna W. X. Litt: na Sessyi swoiey Prowincjonalney, *Ordynacyą* dla Sądów *Ultimæ Instantiæ* przez tenże Sąd do approbaty przyniesioną, zatwierdziła.

KOPIA NOTY, JW. y GO. Konfederacyi Generalney Obojga Narodów Marszałków, do JW. de Büchler Konfiliarza Stanu *Najias: Imperatorowey Caley Rosyi*, w okolicznosci żądanych dla Woysk *Rosyjskich* Prowiantów.

Niżej podpisani Marszałkowie, z woli *Najiasnieyszey* Konfederacyi Wolnych Obojga Narodów, matac honor odpowiadać na Rekwizycyą JW. Barona de Büchler Konfiliarza Aktualnego Stanu *Najiasnieyszey* Imperatorowey *Ieymci Rosyjskiej*, pod dniem 15. Grudnia Roku terażniejszego podaną; czynią następujące przełożenie.

Imo. *Naród Polski*, czuje sz nadto te wielkie obowiązki wdzięczności, iakie winien jest *Najias: Imperatorowey Ieymci* za uczynione skuteczne y nieinteresowane wsparcie upadającej wolności, a z tego powodu Woyska *Rosyjskie*, znaiąc być Woyskami Przyjacielkimi, starają się od momentu wkroczenia ich w granice *Rzpltey*, opatrywać przyzwoitą żywnością; dowodem są ogromne Magazyny po wszystkich *Woiwodztwach* y *Powiatach* złożone, a nieprzebrane z onych wyprzedawanie przez *Officerów Podkommendnych* (iak zaświadczaią urzędowe Konfederacyow *Mieyscowych Raporta*) *Prowiantow* y *Furażow*, pewnym być powinno świadectwem y obfitości w dostarczaniu, y powolności *Obywatelskiej*; z tych zatym przyczyn, Konfederacya Generalna niemoże zataić swiego zszewienia, że *Officerowie* do Magazynów należący, w *Raportach* swoich żalą się przed *Kommendą Najwyższą* na niedostatek żywnościów, w tenczas, kiedy y dawane przez nich *Kwity* *Obywatelom*, y dotąd eksystujące Magazyny przeciwną rzecz zaświadczaią, y kiedy *Zolnierze Rosyjski* mało co, albo wcale nic z takowychże dotąd niebiorąc Magazynów, karmiony jest przez *Gospodarza*, u którego na *Kwaterze* sioi. Wypada zatym istotna potrzeba, ażeby tak do weyrzenia w przystawione do Magazynów *Prowianta* y *Furaże*, iako też do obliczenia *Kwitów*, wyflane zostały *Kommissye*, w połowie z *Officerów Rosyjskich*, a w drugiej połowie z *Konsyliarzów Konfederacyow* zlezone.

2do. JW. *Kochowski* Generał *en Chef* uczynił ogólny rozkład Prowiantów y Furażów na wszystkie Dymy, bez żadney w onych dysfunkcyi; Rozkład takowy jest y niedokładny, y exekwować się niemogący. Dymy albowiem są czworakiego gatunku, to jest: Gruntowe, Ogrodowe, Miejskie, y Chalupne; z pierwszych tylko Prowiant y Furaż dawany być może, z trzech zaś ostatnich, jako żadney ziemi nieposiadających, do wybierania niepodobny. Czyini się zatem do JW. *Barona de Büchler* prozba, ażeby odtąd przynajmniej Prowiant y Furaż, nie z Dymów, lecz przez Liwrantów Wojskowych za gotowe pieniądze ceną po Targach zwyczajną był skupowany, y dostarczany; smutną bowiem jest nader rzeczą dla Konfederacyi Generalney, nowe do Obywatelów przetyłać w tey mierze zalecenia, kiedy po tytuł Urzędowych zapewnieniach nie są onym dotąd ani opłacone pieniądze, ani uczyniona sprawiedliwość w krzywdach z okoliczności miar y wag doświadcżanych.

3tio. Raczył JW. *Kochowski* Generał *en Chef* przez kilkakrotne odpowiedzi na zapytania Konfederacyow Miejskowych zapewnić Naród, że wybrane Prowianta y Furaże, podług cen Targowych opłacone zostaną; niemoże zatem Konfederacya Generalna nie ufać temu Urzędowemu zaręczeniu, zwłaszcza kiedy jest pewną, że Wielka Katarzyna dzwigiąc Narody, oprócz ich szczęścia, innych mieć niechce widoków. Z tego powodu, żąda Konfederacya Generalna, ażeby JW. *de Büchler*, skuteczne raczył uczynić przełożenia, gdyby dostarczone Prowianta y Furaże, ceną taką, jaka się z Delegowanemi ułoży, prosto do Kommissyów Skarbowych *respective* Prowincyów opłacone były; te zaś Prowianta y Furaże, które odtąd dostawiane będą, aby podług cen Targowych Kraiowych, natychmiast przy dowożeniu onych do Magazyńów, gotowemi pieniędzmi płacone zostały. A że, tak co się tycze wymienionych Punktów, jako też wielu innych obiektów, wysłana została od Generalności Delegacya do JW. *Kochowskiego*, która kiedy dotąd skuteczney odpowiedzi użyłkac niemoże, zechce JW. *de Büchler* wdać się w to ażeby Rezolucya na Punkta w Instrukcyi dla Delegatów danej wyrażone (których Kopia przylączya się) nieodwlocznie nastąpić mogła; niedawanie albowiem Kategorycznej odpowiedzi Delegatom, przez tak długi przeciąg czasu, zda się ubliżać Dostoyności Konfederacyi Generalney, która z woli Narodu, *Naywyższy Rzeczypospolitey* Rząd w tym czasie utrzymuie.

4to. Lubo z odebranych od Konfederacyow Miejskowych Raportów, przeświadcżona jest Konfederacya Generalna, że *Zolnierz Rosyjski* kamiony na Kwaterach, a oprócz tego znaczne po Magazyńach mający Zapasy, nowego dostarczenia Prowiantu niepotrzebuie, z tym wszystkim dogadżając żądaniem, JW. *de Büchler*, natychmiast wysłał Zalecenia do wszystkich *Woiwodztw*, *Ziem*, y *Powiatów*, ażeby na dwa Miesiące Prowiant do Magazyńów był dostawionym, spodziewając się, że w tym przeciągu ułoży Delegacya z *Naywyższą Kommandą Wojsk Rosyjskich* dogodne obydwom Stronom nadal środki. — Dnia 21. Grudnia 1792. Roku w *Grodnie*.

Z *Paryża* dnia 5. Grudnia. Na Sefsyi *Narodowego Zjazdu* dnia 1. Grudnia dekretowano, że dla przyspieszenia Procefsu przeciwko *Ludwikowi XVI.* niebąda już odtąd Mowy publicznie miane, ale na Piśmie mają być podawane y drukowane. Dekretowano ieszcze: że dla załagodzenia y zaspokoienia Ludu, coraz barzieszy a barzieszy niechętnego y podżeganego przeciwko *Narodowemu Zjazdowi*, trzeba czynić Deklaracya, iż *Penysie Duchownym* opłacane, nie będą skafrowane.

Na Sefsyi dnia 2. dekretowano, że *Penysie Kawalerom Maltańskim* dawniey uchwalone, mają być zredukowane do 1,000. *Liwrów*, jako do *Penysy dla Francuskich Duchownych* teraz ustanowionej.

Generał-Leytnant *Miranda* doniosł, że w *Pofsejsyą* obiał *Cytadellę Antwerpską*, y *Kapitulacya* przysłał. Naleziono tam 51. harmat, 50. móżdżerzów, 4,300. sztuk Broni, 300,000. Kartaczów, 2,787. *Cetnarów Zyta*, 1,018. *Materaców*.

Z *Londynu* dnia 4. Grudnia. Czteryista *Francuskich Emigrantów*, których zawarbowano w *Południowey Francyi* dla *Armii Francuskich Xiążąt*, y sekretnie przesyłano do *Hiszpanii*, ażeby ich ztamtąd daley *Morzem*

transportowano do *Niderlandów*, na Okręcie *Hiszpańskim* zawinęli przed Port *Ostendy* właśnie wtedy, kiedy kilka minutami pierwiej, *Francuzi* już byli w Posesysyą obiegi Port *Ostendski*. Kapitan *Hiszpański* widząc Banderę *Francuską* tam zafadzoną, obrocił zaraz z swym Okrętem, y nieszczęśliwych *Emigrantów* tych wyfadzil na brzeg *Angielski*, którzy teraz tu w *Londynie* w biednym stanie naydują się.

Dwie Kolaski Pocztowe y Karetą jedną, z osobami o zdradę Kraiu obwinioneni, wczora przybyły pod Eskortą Korpusu od Lekkiey Dragonii do *Tower*, gdzie Osoby te pod Strażą umieszczono. Ktoby to był, y zkadby osoby te przywieziono? w Publiczności ieszcze wiadomo nie jest.

Z *Hagi* d. 8. *Grudnia*. Małżonka Xiążćcia Dziedzicznego *d'Orange* zawczora fzcześnie powiła Syna.

Z *Anglii* doszła nas wiadomość, że tameczne Uzbroienia Woienne zwiększają się coraz. *Anglia* także na nowo Rzpltey naszey kazała oświadczyć, że gdyby Rzplta nasza od Obcey iakiey Potencyi po nieprzyjacielku miała być napastwana, tedy od *Anglii* z całą swą Potęgą niezwłocznie pomocy doznałaby.

Austryacki Garnizon w Cytadelli *Antwerskiej*, składał się z 900. Żołnierzy. Podług Listów z *Antwerpji*, Potyczka zaszła w *Emptinnes* między Korpusem *Austryackiego* Generała *Xcia de Hohenlohe*, na odsiecz Fortecy *Namurskiej* przybyłym, y między *Francuskim* Korpusem Generała *Valence* y *Harville*, na której Xże *de Hohenlohe* z stratą znaczną odparty został, poczym Zamek *Namurski* na dyskrecyą poddał się na dniu 2. *Grudnia*. Generalowic Cesarscy *Alwinzi, Jordis, Diesbach*, y ciężko raniony General *Starray*, poiechali z *Duseldorf* daley do *Kolonii*.

Z *Antwerpji* d. 3. *Grudnia*. Pięć *Francuskich* Statkow Woennych, między któremi były dwie Fregaty, otworzyły wczora Rzekę *Skaldę* zawartą od blisko 150. lat przez 14ty Artykuł Traktatu *Monasterskiego* w Roku 1648. zapadłego, y przepłynęło tak spokojnie, że z strony *Holendrow*, żadna przeszkoda ślana, y tama nie była im położona. Gdy *Jozef II.* Cesarz na dniu 6. Października w Roku 1784. tentować kazał to otworenie *Skaldy* przez Statek *Louis* pod Kommandą Kapitana *sfieghen*, dla zrzucenia (iak pod ówczas w Deklaracyi swey wyraził) nieznosnego tego y przeciwko Naturze rzeczy narzuconego Jazma, *Holendrzy* wszystkie beczki próżne, dla oznaczenia niebezpiecznych do żeglugi masyfc na Rzece *Skaldzie* przymocowane, nad wodą unoszące się, kazali precz pozdeymować, ażeby Okręt ów Cesarzki, narazony na Skaly, mielizny &c: pod wodą będące, umyślnie był do rozbicia się przywiedziony; lecz gdy to nie nastąpiło, a Cesarzki Okręt nie dawał się do odwrotu nazad żadną miarą naklonić przez Strażniczy Okręt *Holenderski*; dopiero z *Holenderskiego* Okrętu kartaczami dano ognia do Okrętu Cesarzkiego, o których wykrzeleniach pod ówczas zaraz nayznaczniejszym Dworom *Europejskim* przez Extraordynaryjnych Kuryerow było doniesiono. W ternżeniejszym zaś przypadku z *Holenderskiej* strony, w głos wołano tylko ku *Francuskim* Statkom, ażeby odstąpiwszy od przedświewicia swego, Żeglugi zamierzoney nie popierały; lecz *Francuzi* nie zważając na wołania *Holendrow*, śmiało żeglugę kontynuowali z Statkami swemi, y Raneli potym na kotwicach przy tymże Zamku *Lillo*, który przez *Holendrow*, z Złotym *Liefkenshoek, Kruischanz, Friedricheinrych, Dalhem* przy zapłaceniu ielzce 9. Millionów *Złotyeh Holenderskich*, dla Cesarza *Jozefa II.* ustąpić musiano, częścią na umorzenie wszystkich innych do *Holandyi* rozfezowanych pretenzyi, częścią też na utrzymywanie *Skaldy* w zawarcu nadal. Dziś lub jutro spodziewamy się tu przybycia 5. owych *Francuskich* Statkow.

Z *Wiednia* d. 5. *Grud:* Cesarz Jegomość z stałości swoiey zupełnie już ozdrowiał. Przy Egrze zgromadza się 16,000. Woyłka Cesarzkiego, które na dniu 17. *Grudnia* ma ruszyć ztamtąd ku okolicom *Renu*.

Z Paryża d. 7. Grud: Na Sessji Narod: Zjazdu dnia 3. Grudnia przedsięwzięto znowu Materą względem Sądowego Proceśsu Ludwika XVI. z kolei do roztrząśnienia przypadająca, y po rozmaitych w tej mierze Propozycyach podawanych, następujące dwa Artykuły udecydowano. „ Zjazd Narodowy dekretuje, że (1) Ludwik XVI. będzie sądzony; y że (2) od Narodowego Zjazdu sążony będzie.

Na Sessji dnia 6. stanął znowu na Zieździe Narodowym Dekret względem Sądowego Proceśsu Ludwika XVI. treści następującej: „ (1) Zjazd Narodowy dekretuje, że każda z Komisaryow, Prawodawczy, Besspieczeństwa Powszecznego, y Dwudzieściu czterech, wybierze z frzodka swego trzy Osoby, mające się złączyć z Komisją Dwunastu. — (2) Komisya ta z 21. Ołob złożona przyniesie w Poniedziałek Regestr wykroczeń zadawanych Ludwikowi Capet, y porządnie ułoży Dokumenta y Akta ściągające się do owego Regestru. — (3) Taż Komisya poda Zapytania mające być do Ludwika Capet uczynione. — (4) Zjazd Narodowy w Poniedziałek ma roztrząśnić ów Regestr wykroczeń. — (5) Po tym roztrząśnieniu nazajutrz Ludwik Capet przyprowadzony zostanie do Kratek Narod: Zjazdu na słuchanie czytania owego Regestru, y na danie odpowiedzi na te pytania, które mu przez Prezydującego, jako Tłumacza Zjazdu Narod: będą zadawane. — (6) Rzczony Regestr z pytaniami wzmiarkowanemi będzie Ludwikowi Capet na piśmie przez kopią spodany, y Prezydujący ma go znowu po dwóch dniach stawić do Kratek, ażeby był słuchany. — (7) W dzień poytym do Kratek stawieniu się iego, Zjazd Narod: ma ferować Dekret nad łosem Ludwika Capet. Dekret ten przez szczerólnie każdego Deputowanego po imieniu wezwanie, będzie ferowany. „

Swiadek jeden oczywisty twierdzi, że Krol znacznie barzo zmienił się na twarzy, a Krolowa daleko iefzcze znaczniej. Twierdzą, że Krol uczynił już swoy Testament, gdzie przed Bogiem najwyższy swoy oświadcza o to Żal, iż Sankcyonował Cywilną Konfitycyą Duchowieństwa, y że Sankcyonował Dekret ów nakazujący Kapłanom Przyśięgę na utrzymanie teyże Konfitycy.

DONIESIENIA Z WARSZAWY DNIA 29. Grudnia ROKU 1792.

Donosi się Publiczności, że Kurs Babienia zaczyna się w *Siemiatyczach* nazajutrz po Nowym Roku; dla Białychgłow przysyłających, stancya, opał y nauka będzie darmo, sam tylko wikt kosztować będzie Dziedzicow do nauki Białogłowy przysyłających, y czułych na dobro fwoich Włościanow.

Sąd Woytowski y Ławniczy Miasta Krakowa wszelkich Sukcesorów y Wierzycielow do Kamienicy Baumanowska zwanej, w Krakowie na Ulicy Floryańskiej rojącej, Prawa y Pretensye mających obwieścza, ażeby dnia 24. Miesiąca Stycznia Roku blisko przyszłego 1795. w Sądzie swym końcem okazania Praw y Pretensyi, tych Prawności udowodnienia, ołobście lub przez umocownych stawili się Pełnomocnikow, gdyż w przypadku niestawienia się z poparciem Szl: Konstantego Kufsz Obywatela Miasta Opawy terażniejszyego tey Kamienicy Dziedzica y posiadacza wyrokiem Sądowym od takowych Praw y pretensyi odsądzeni będą.

W Kamienicy na Kanoniach sytuowanej pod Nrem 77. na pierwszym piętrze, jest do Sprzedania Zbiór Medalów Mofiężnych y Cynowych sztuk 60. na których są portrety różnych Monarchów Europejskich.

Ur: Maryanna Osmulka UUr: niegdy Jakoba y Katarzyny Brzezińskich Corka, po wziętym w Lublinie szlubie z Ur: Woyciechem Osmulskim przez lat blisko 4. przemieszkawszy, nayprzed przez tegoż Męża 5. lat nieprzytomnego opuśczone, za powrotem zaś iego po kilku Miesiącach w Łucku około Święta Narodzenia S. Jana w Roku 1781. pod pozorem szukania przez niego służby porzucona, użyła pilności wszelkich, nawet przez Proceśs z Konsystorza Łuckiego wyniesiony, do wyszukania tegoż zbiegłego Męża, y tylko styszawszy, iakoby przed lat blisko 6. miał być widziany w Dubnie y Katerynburgu za Krzemieńcem, gdy pewney o życiu lub śmierci jego wiadomości dotąd mieć niemoże, lubo y w Gazetach już pod dniem 16. Czerwca Roku niniejszego doniesienie umieścila; iżełiby kto o tymże iey Mężu wiedział, taż Ur: Osmulka na służbie we Wsi Barmakach w Parafii Rówieńskiej na Wołyniu zostająca, o doniesienie do JX. Instygatora Konsystorza Łuckiego, Łaciński: dopraszła się.

NAYIASNIEYSZA GENERALNA KONFEDERACYO OBOYGA NARODOW.

Niżey podpifany, zostaiąc niegdy w Zakonie *Jezuickim*, bawiłem się moim własnym, nie Zakonnym kosztem przez lat niemal dzieścięć w Cudzych Kraiach w *Niemczach*, we *Włoszech*, y we *Francyi*, doskonalać się w Naukach Kraiowi naszymu potrzebnych, a mało co podówczas w tymże Kraiu naszym znanych, mianowicie w *Matematyce*, *Fizyce Experimentalney*, *Astronomii*, &c. powracaiąc zaś do Oyczyzny, wywozłem z *Paryża* znaczną Kolekcyą Instrumentów *Matematycznych*, *Fizycznych*, *Astronomicznych*, *Mechanicznych* &c. do Trzech Tysięcy *Czerwonych Złotych* kosztuiących, które moimi własnemi *ex Patrimonio* mianemi pieniędzmi zapłaciłem, y uformowawszy z nich Gabinet w *Warszawie*, dawałem przez wiele lat Publiczne *Matematyczne* y *Fizyczne* Lekcyę dla Młodzieży Kraiowej.

Gdy potym nastąpiło skasowanie Zakonu *Jezuickiego*, lubo miałem prawo zabrania z sobą te wszystkie kosztowne moje Instrumenta, atoli zostawiłem one, y darowałem Publicznemu Użytkowi, oddaiąc ie pod Dyspozycyą Panującego dziś Króla Jmci, za co tenże Król Jmć dał mnie taki na Drukowanie *Gazet Przywilej cum Jure Exclusivo*, iaki mieli nadany sobie niegdy *Jezuici* od ś. p. *Augusta III. Króla Polskiego*. (1.)

Jest y Dekret Sądów *Marzaskowskich Supremae Instantiae*, za utrzymaniem moiego *Przywileju* przeciwko Jmci Panu *Dufurowi* Drukarzowi *Warszawskemu* wydany, zakazuiący drukować te rzeczy, które przez pomieniony *Przywilej* są zabronione. (2.)

Spokoyne więc zostawałem przy moim *Przywileju*, aż do przeszłego *Seymu Rewolucyinego*, podczas którego, przy *Nieograniczoney Wolności Drukowania*, zaczęło też wychodzić Dzieło pod Tytułem: *Korrespondent Warszawski*, wszelkie *Nowiny Gazetowe* Kraiowe y nawet *Zagraniczne* przeciwko memu *Przywilejowi* ogłaszaiać.

Nastąpiła potym szczęśliwie terażnieysza *Konfederacya Generalna Targowicka*, dawny *Rząd Oyczyzny przywracaiący*, zaręczaiąc iaknayuoczyścicy w swoim *Akcie Konfederacyinym*, iż ta terażnieysza *Konfederacya*, jest przy *bespieczeństwie Maiatków y PRZYWILEJÓW*, *Osobom y Urzędom służących*. Na fundamencie tego *Nayiasnieyszey Konfederacyi* Uroczystego *Zaręczenia*, zaniósłem sprawiedliwe moje proźby do *Juryzdykcyi Marzaskowskiey* o upomnienie *Autora Korrespondenta Warszawskiego*, iż wolno mu drukować wszystkie *Uniwersały*, *Mowy*, *Dekrety*, *Ordynanse*, *Akcesfa*, *Recefsa*, *Tabelle*, y inne wszystkie *Rzeczy* y *Pisna Całkowite*; lecz niewolno drukować *Gazetowych pojedynczych Nowin*, na których *Drukowanie* dany jest mnie *Przywilej cum Jure Exclusivo*.

Upomniony od *Juryzdykcyi Marzaskowskiey* *Autor Korrespondenta Warszawskiego*, przybył do mnie w *Miesiącu Septembrze*, proząc o pozwolenie, aby mógł do końca tylko *Roku terażnieyszego 1792*, mieścić w swym *Peryodycznym Dziele Nowiny Gazetowe*, przyrzekaiąc niekłaść iuż ich po zakończonym terażnieyszym *Roku*, na co dał mnie na piśmie *Assekuracyą*, ręką swą podpisaną dnia 18. *Septembra Roku terażnieyszego 1792*. (3.)

Przyzwoliłem na to za daną mnie na piśmie pomienioną *Assekuracyą*; alić w krótkim potym czasie tenże *Korrespondent Warszawski* *Autor*, dnia 13. *Listopada* pod *Num: 84*. w *Dziele* swoim *Drukowanym Publiczności* ogłosił, iż od *Nowego Roku 1793*. nieubliży *dalszego nowu pisania Kraiowych y Zagranicznych Wiadomości*, a to iakoby na fundamencie wydanej *Rezolucyi od Nayiasnieyszey Konfederacyi Generalney*.

Ze tey tak niespodziewaney y uciążliwej dla mnie *Rezolucyi* (w iakich ona *wyrazach y słowach* zapędła) w *Pismie* swym tenże *Autor* nie wyraził; chciałem się o teyże *Rezolucyi* informować w *Grodnie* w *Kancelaryi Nayiasnieyszey Konfederacyi Generalney*; lecz w teyże *Kancellaryi* odpowiedziano, że ten *Interes* *Autora Korrespondenta Warszawskiego*, na żadney *Sessyi Nayiasnieyszey Konfederacyi Generalney* niebył proponowany, y na żadney *Sessyi* żadna *Rezolucya* nienastąpiła. A chociażby co (nie wiadomo iakim sposobem) nastąpiło, stałoby się to pewnie *ad male narrata*, czyli *subreptitie*, bez uczynioney z strony moiey dokładney *Informacyi* względem mego *cum Jure Exclusivo* *Przywileju*.

Wszakże, może *Autor Korrespondenta Warszawskiego* drukować wszystkie *Rzeczy Całkowite*, iakie są *Uniwersały*, *Noty*, *Memoryały*, *Rezolucye*, *Rozporządzenia Juryzdykcyów*, *Dekrety*, *Mowy*, *Ordynanse*, *Akcesfa* y *Recefsa*, *Tabelle*, y inne *Rzeczy Całkowite*, iak do wiadomości *Publiczney* wiel-

ce po-

Cz. 113-111

Adm. 65

ce potrzebne, tak równie y skupne; ale nie Nowinki Gazetowe, a to ieszcze nawet y Zagraniczne.

Jeżeli zaś tenże Autor chce ogłaszać wszystkie Wiadomości Gazetowe, niechże swe Dzieło drukuje w Grodnie, gdyż Przywileju moiego *Jus Exclusivum* jest tylko na Koronę, nie zaś na W. X. Litewskie. Tym sposobem niebędzie następował na mój Przywilej, który jest iedynym (a to ieszcze tak drogo y pracowicie nabytym) moim Maiątkiem; nie mam albowiem żadnych Prelatur ani Beneficyów, iakie atoli ma w Litwie Autor *Korrespondenta Warszawskiego*; przeto też Rezydując y drukując swe Dzieło w Litwie, byłby bliżey swej Prelatury, a naybarzieszy swej Plebanii, którą tam ma *cum Cura Animarum*.

Składam tę moję nayspokorniejszą Supplikę przed Naysiaśniejszą Obojga Narodów Generalną Konfederacją, mając sprawiedliwą nadzieję, iż iak w swym Konfederacyinym Akcie zaręczyła wszystkim *Bezpieczestwo Maiątków y PRZYWILEIOW Osobom y Urzędom służących*, tak y mnie ubezpieczy przy moim Przywileju; a chociażby miało co kiedy nastąpić przeciwko Przywilejom *cum Jure Exclusivo*, spodziewam się tego dodatku: *Salvo modernó Possessore*; gdyż niedługo tym moim Przywilejem będę zawadzał, zacznym albowiem już Rok Sześćdziesiąty Ofmy życia moiego, pracami y trudami (mianowicie walcząc przez lat 20. z dzisiejszemi zdradliwemi *Fiłozofami y Mocnemi Duchami*) wielce ikołatanego.

W Warszawie dnia 19. Grudnia Roku 1792.

X. Stefan Łuski Ex-Jezuita.
Przełożony nad Gazetą Warszawską.

(1) EXCERPT Z PRZYWILEJU GAZETOWEGO, ROKU 1773. DNIA 9 LISTOPADA NADANEGO.

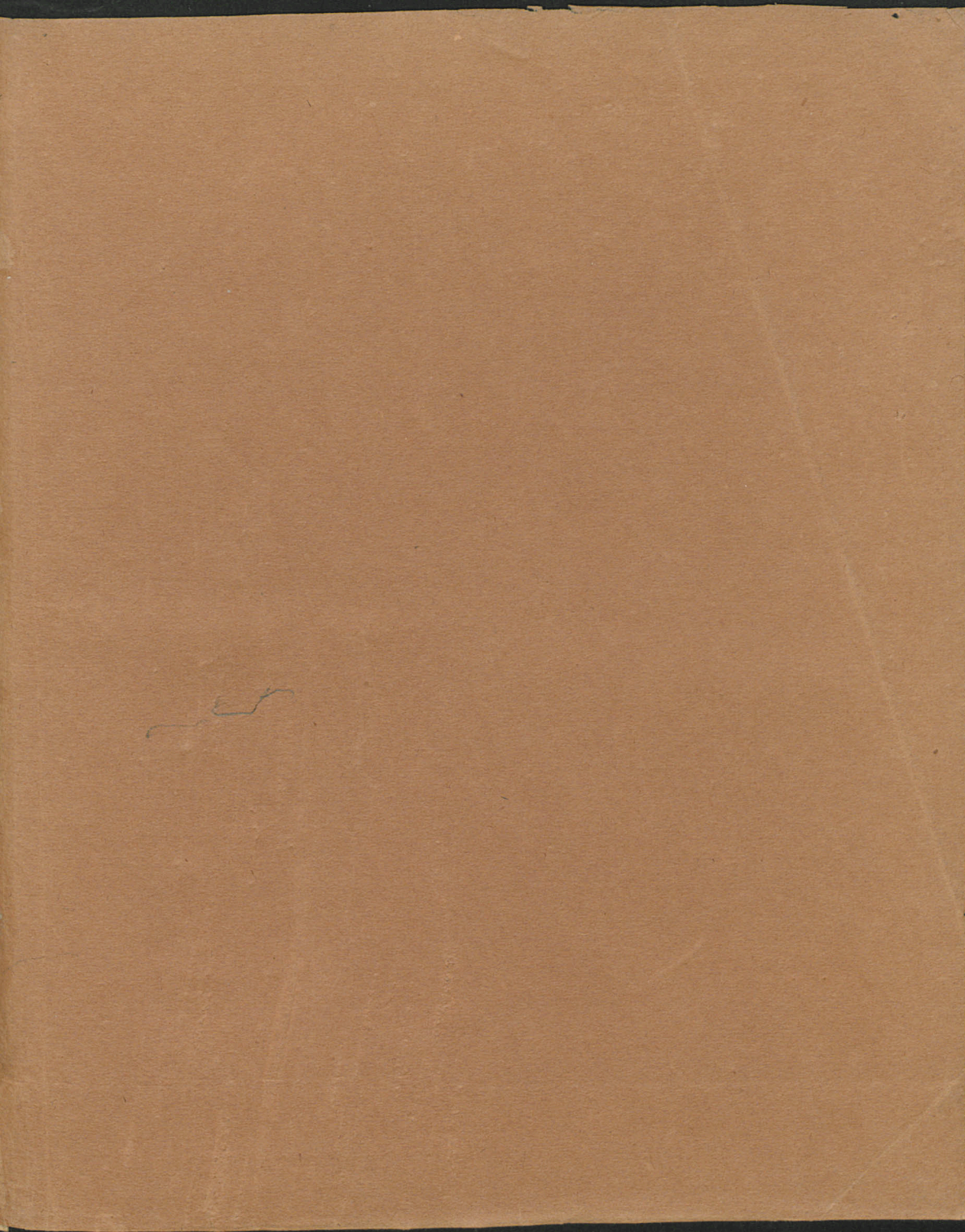
Volumus igitur & serio inhibemus, ne quis, vel in toto, vel in parte, quocunq; colore, pretextu, atq; quocunq; idiomate prater Gallicum, imprimendę praefata Nova Publica, eoq; pertinentes quascunq; Relationes, Denuntiationes, Nundinarum, Foralium, Venditionum Publicarum Significationes, aut Novellarum Additamenta, licentiam sibi usurpet, usurpareq; praesumat; sub pana Ducentorum Aureorum Hungaricalium, toties, quoties id ausus fuerit &c. Quod omnibus & singulis, quorum interest, praesertim vero Regni Nostrı & M. D. Litvanıe Mareschalcalibus & Assessorialibus Subsellis notum esse volentes, mandamus, quatenus praesertim &c. circa pacificam Possessionem hujus facultatis & Concessionis Nostrę, ad extrema vite ejus tempora conservent, & ab aliis conservari curent, pro Gratia Nostra Regia, & Officiorum suorum debito &c.

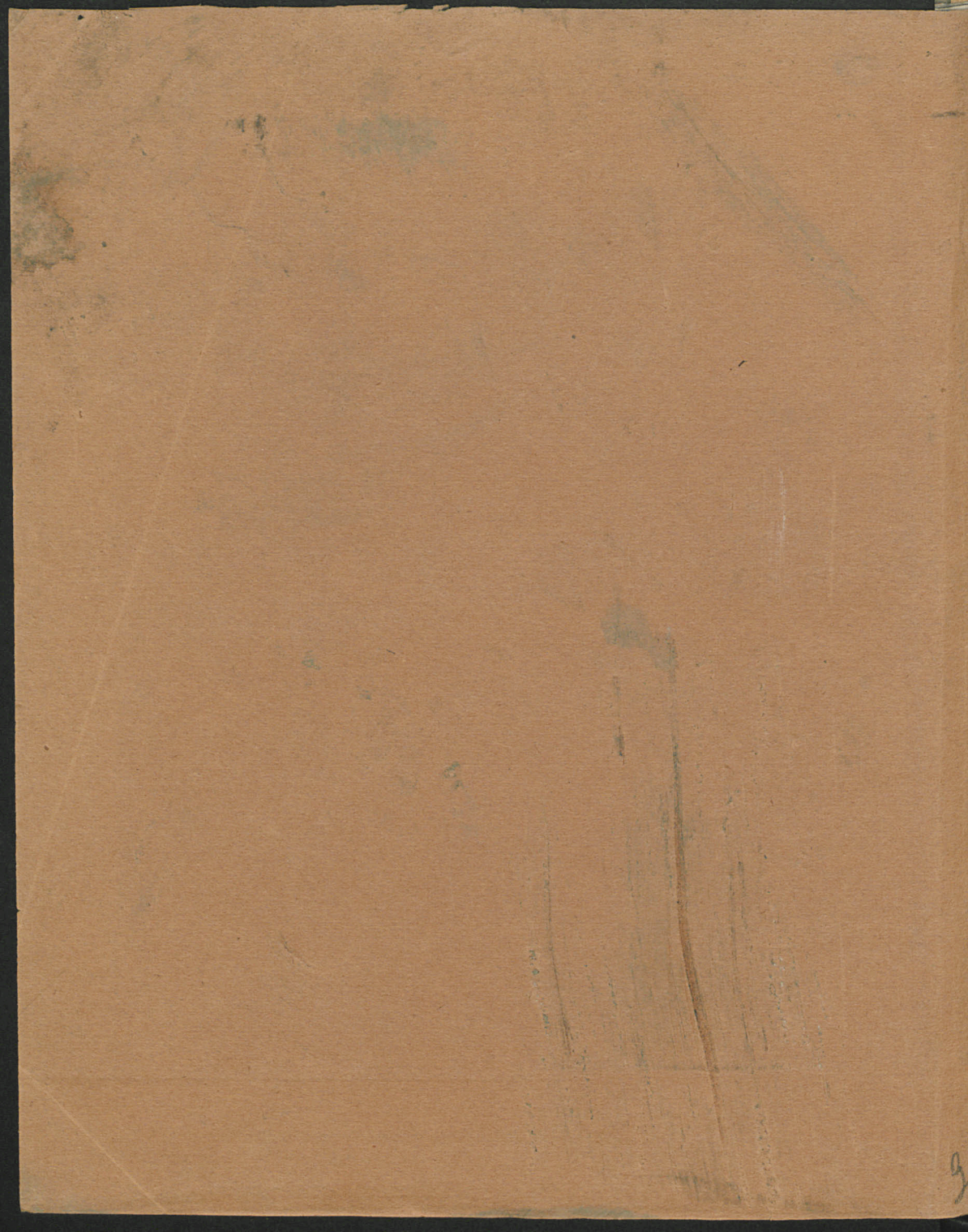
(2) EXCERPT Z DEKRETU SĄDOW MARSZAŁKOWSKICH KORONNYCH NAYWYŻSZEY INSTANCYI, ROKU 1787. DNIA 18. MIESIĄCA WRZESNIA CZYTANEGO.

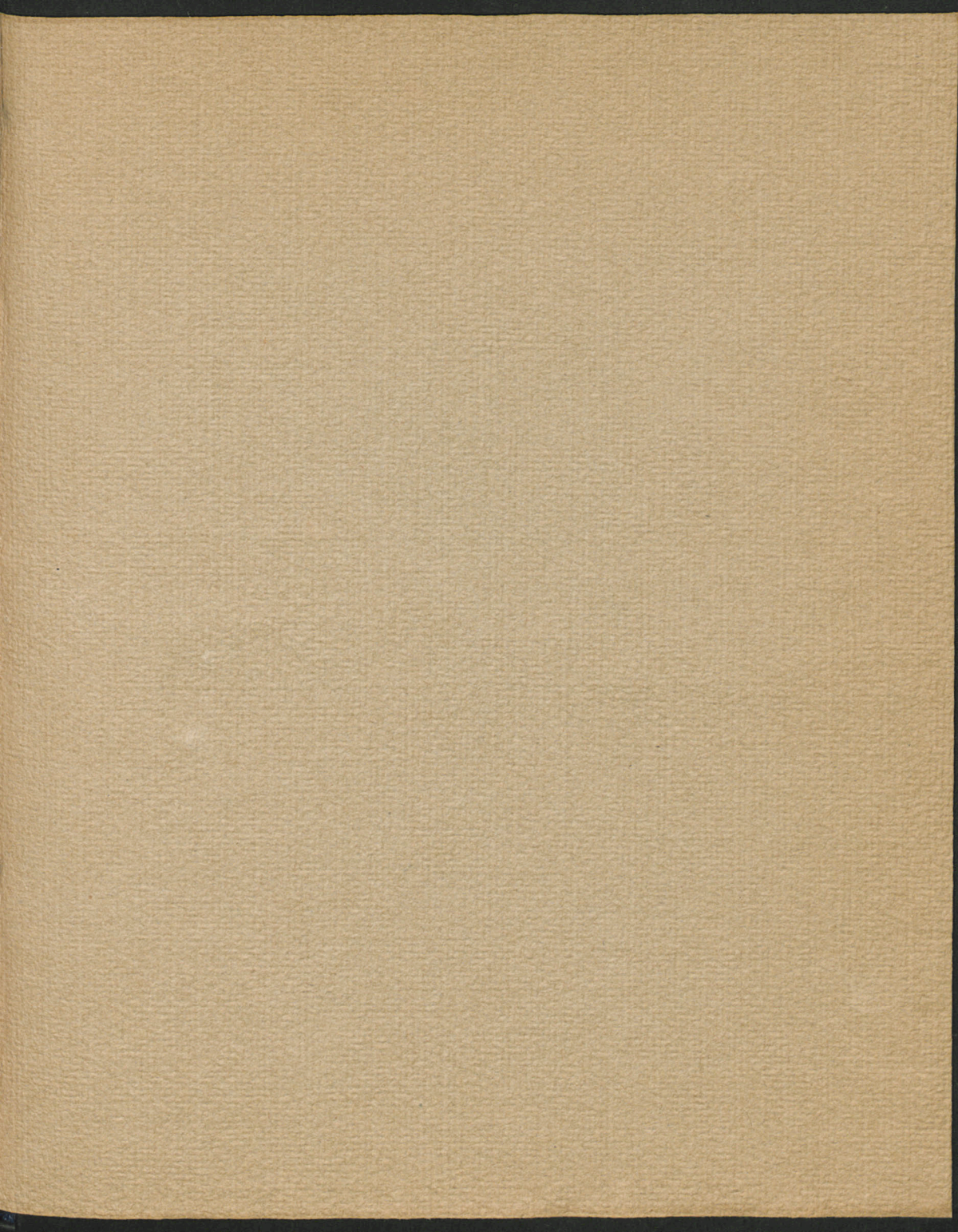
Żby zaś napotył Szlachetny Dufour, żadnych Nowin, zwłascza Politycznych, bądź Oyczytych, niech Zagranicznych, ani Tygodniowych, albowież Mieściecznych, tudzież czasowych poczęści wydających się Dyaryuszow Sejwuowych y innych, ile często wspomnionym Przywilejem, innym Osobom, a z racyi tey y Drukarniom wszystkim takowych Dzieł drukowania zakazujących, w żadnym Dziele Peryodycznym, lub innym iakimkolwiek (wyjąwszy całosć Dyaryuszu naprzykład skończonego Sejmu, y Pisnia w ięzyku Francuskim utworzone, pod Przywilej niepodpadające) a to pod karę Pieniężną Dwóchset Czerwonych Złotych w przypadku sprzeciwienia się rzeczonemu Przywilejowi, za każdą razę wskazać miang, drukować nieważył się, Sąd zakazuje.

(3) KOPIA ASSEKURACYI AUTORA DZIEŁA POD TYTUŁEM: KORRESPONDET WARSZAWSKI.

Niżey podpisany, daię tę moję Afsekuracyą Jmci Xiędzu Stefanowi Łuskiemu, mającemu od Naysiaśniejszego Pana Przywilej na drukowanie Gazet czyli Wiadomości Zagranicznych y Narodowych cum Jure Exclusivo, iako mając otrzymane dziś od tegoż Jmci Xiędza Łuskiemu dozwolenie tym Rewersem oświadczać się, abym mógł do końca terażniejszego R. 1792. kontynuować drukowanie Korrespondenta czyli Wiadomości Kraiowych y Zagranicznych, przyrzekam y obiecuję, iż po zakończonym terażniejszym Roku 1792. żadnych wyżey wyrażonych Nowin y Wiadomości przez wyżey wspomniony Naysiaśniejszego Pana Przywilej zakazanych, drukować niebędę, chyba mi na to pozwolenie dane było. Dat: w Warszawie Roku 1792. dnia 18. Septembra.
X. Karol Malinowski Koadiutor Schol: Prał: Zmudzki.

OPRAWĘ WYKONANO

prac. Inż. konserwat.

Bibliotek. Ossolineum¹⁸

Data 31.1.75 podpis U. Kozłowski

